

Bryssel den 5.6.2019
COM(2019) 540 final

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Uppdatering av den förstärkta övervakningen – Grekland, juni 2019

{SWD(2019) 540 final}

BAKGRUND

Den ekonomiska utvecklingen och den ekonomiska politiken i Grekland övervakas inom ramen för den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken och inom ramen för den förstärkta övervakningen, i enlighet med förordning (EU) nr 472/2013⁽¹⁾. Aktiveringen av en förstärkt övervakning av Grekland⁽²⁾ utgör en bekräftelse på att Grekland på medellång sikt måste fortsätta att vidta åtgärder för att komma till rätta med befintliga eller potentiella källor till ekonomiska och finansiella svårigheter och samtidigt genomföra strukturreformer för att stödja en stabil och hållbar ekonomisk tillväxt.

Den förstärkta övervakningen ger en omfattande ram för övervakningen av den ekonomiska utvecklingen och för den politik som krävs för att säkerställa en hållbar ekonomisk återhämtning. Den föreskriver regelbunden bedömning av den senaste ekonomiska och finansiella utvecklingen i Grekland, och övervakning av villkoren för statens upplåning och uppdateringar av hållbarhetsanalysen av skuldsättningen. Den förstärkta övervakningen ligger även till grund för bedömningen av Greklands allmänna åtagande vid Eurogruppens möte den 22 juni 2018 att fortsätta och slutföra de reformer som antagits inom ramen för ESM-programmet och se till att målen för de viktiga reformer som antagits inom ramen för programmen för finansiellt stöd skyddas. Grekland upprepade dessa åtaganden i Eurogruppens uttalande av den 5 april 2019⁽³⁾. Mot den bakgrunden utgör den förstärkta övervakningen grund för att övervaka att de särskilda åtagandena att slutföra de viktiga strukturreformer som inleddes inom ramen för programmet inom sex nyckelområden genomförs inom de fastslagna tidsfristerna fram till mitten av 2022, nämligen i) finanspolitiska strukturåtgärder ii) social välfärd, iii) finansiell stabilitet, iv) arbets- och produktmarknader, v) privatisering och vi) modernisering av den offentliga förvaltningen⁽⁴⁾. Femton särskilda åtaganden har en tidsfrist fram till mitten av 2019, och i denna rapport bedöms framstegen i arbetet att genomföra dem inom denna tidsfrist.

Detta är den tredje rapporten om förstärkt övervakning av Grekland. Den utfärdas parallellt med bedömningen av Greklands stabilitetsprogram och kommissionens rekommendation om landsspecifika rekommendationer till Grekland inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Denna rapport bygger på resultaten av ett övervakningsuppdrag till Aten den 6–8 maj 2019 som genomfördes av kommissionen i samarbete med ECB⁽⁵⁾. IMF deltog inom ramen för sin artikel IV-övervakningscykel för 2019, medan ESM deltog inom ramen för sitt system för tidig varning och i linje med samförståndsavtalet om arbetsförbindelserna mellan Europeiska kommissionen och ESM av den 27 april 2018.

Eurogruppen enades den 22 juni 2018 om att paketet med skuldlättnadsåtgärder för Grekland bör omfatta incitament för att säkerställa ett starkt och kontinuerligt genomförande av de reformåtgärder som överenskommit i programmet. I detta syfte kommer en del av de överenskomna skuldåtgärderna att göras tillgängliga för Grekland via halvårsvisa delbelopp fram till mitten av 2022, under förutsättning att landet fullgör sina åtaganden om kontinuitet i och slutförande av reformerna, på grundval av positiva rapporter inom ramen för den förstärkta övervakningen. Efter Eurogruppens möte den 5 april 2019 frigjordes det första delbeloppet av de politiskt villkorade skuldåtgärderna, med beaktande av bedömningen av genomförandet av Greklands åtaganden för slutet av 2018 i en uppdaterad rapport om förstärkt övervakning som antagits av kommissionen den 3 april 2019⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 472/2013 av den 21 maj 2013 om förstärkning av den ekonomiska övervakningen och övervakningen av de offentliga finanserna i medlemsstater i euroområdet som har, eller hotas av, allvarliga problem i fråga om sin finansiella stabilitet, EUT L 140, 27.5.2013, s. 1.

⁽²⁾ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2018/1192 av den 11 juli 2018 om aktivering av förstärkt övervakning av Grekland, EUT L 211, 22.8.2018, s. 1, och kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/338 av den 20 februari 2019 om förlängning av förstärkt övervakning av Grekland.

⁽³⁾ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/04/05/eurogroup-statement-on-greece-of-5-april-2019/>

⁽⁴⁾ https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf

⁽⁵⁾ ECB:s personal deltog i detta granskningsuppdrag i enlighet med ECB:s befogenheter och tillhandahöll således expertis om finanssektorspolitik och makroekonomiskt kritiska frågor såsom övergripande finanspolitiska mål samt hållbarhet och finansieringsbehov. Granskningsuppdraget föregicks av ett tekniskt uppdrag den 1–4 april.

⁽⁶⁾ Genom att ett undantag beviljades för halva förra årets och hela detta årets delbetalningar av ökningen av räntemarginalen, uppgick de politiskt villkorade skuldåtgärderna undantagsvis till omkring 970 miljoner euro. <https://www.esm.europa.eu/press-releases/efsf-approves-reimbursement-and-reduction-step-interest-margin-greece>

EKONOMISKA UTSIKTER

Greklands ekonomiska återhämtning förväntas fortsätta 2019. Efter en årlig tillväxttakt på 1,9 % 2018 förutspås BNP-tillväxten i fasta priser nå 2,2 % både 2019 och 2020, främst tack vare inhemsk efterfrågan. Den privata konsumtionen har bidragit stadigt till återhämtningen och beräknas vara god även 2019. Den offentliga konsumtionen kan stödja tillväxten detta år enligt budgetplanerna, även om Greklands historik av underutnyttjande medför en nedåtrisk. Detsamma gäller de offentliga investeringarna, medan en återhämtning i bostadsinvesteringarna antyder att bostadsmarknaden är på väg att normaliseras trots problem med ett alltjämt krympande utbud av bankkrediter i detta marknadssegment. De positiva exportresultaten var en central tillväxtfaktor 2018, men de förväntas bli mer måttliga 2019 i en situation av avmattning i omvärlden. Emellertid beräknas exporten av varor och tjänster öka med knappt 5 % 2019 och knappt 4 % 2020 i reala termer.

Arbetsmarknaden visar ytterligare förbättringar, även om nedgången i arbetslösheten avstannade i oktober 2018 på 18,6 % och låg omkring den nivån fram till februari 2019. Sysselsättningen visade fortfarande en ökning jämfört med föregående år på 2,4 % i februari, även om detta snarare beror på tidigare ökning i sysselsättningen än på förbättringar nyligen. En detaljerad övervakning planeras för att bedöma inverkan av ökningen nyligen av minimilönen och sloandet av lönen under minimilönen på takten i återhämtningen på arbetsmarknaden. Inflationen förväntas förbli dämpad under hela 2019 och ta fart först efter 2020 när produktionsgapet sluts.

Nedåtrisker dominerar prognosen på kort och medellång sikt. Prognosen är starkt beroende av tekniska antaganden rörande ett fullständigt genomförande av budgettaken för investering och ordinära utgifter. Sårbarhet i banksektorn och ökande lönekostnader kan utgöra ytterligare problem för återhämtningen av den inhemska efterfrågan och i synnerhet av investeringarna. I händelse av en större försämring i omvärldsläget än väntat, eller ett större genomslag av en sådan försämring för Grekland, kan återhämtningen visa sig bli långsammare.

FINANSPOLITIK OCH OFFENTLIGFINANSIELLA UTSIKTER

Grekland överträffade det överenskomna målet om ett primärt överskott på 3,5 % av BNP 2018, främst beroende på fortlöpande underskridanden av utgiftstak, särskilt för offentliga investeringar. Det samlade saldoto i de offentliga finanserna uppvisade ett överskott (1,1 % av BNP) för tredje året i rad, medan det primära överskott som övervakades inom ramen för förstärkt övervakning nådde 4,3 % av BNP, vilket är långt över taket. Det primära överskottet kunde ha varit ännu större, men det utrymme i de offentliga finanserna som öppnade sig gjorde det möjligt för myndigheterna att reglera oförutsedda skulder som följde av ett domstolsbeslut och betala ut en behovsprövad förmån till hushållen i slutet av 2018. Den låga graden av genomförande av utgiftsanslagen beror till största delen på att budgettaken sätts över budgetförvaltningarnas aktuella utgiftskapacitet och understryker behovet av riktiga bedömningar av läget i stora utgiftsprojekt och realistiska uppskattningar av kostnaderna för nya politiska åtgärder. Dessa problem har uppstått under en rad tidigare år. EU-institutionerna stöder myndigheterna när det gäller att ta itu med orsakerna till det systematiska underutnyttjandet för att förbättra budgetpraxis och fullt utnyttja de resurser som finns tillgängliga för offentliga investeringar från både EU och nationella källor för att stödja tillväxt.

Kommissionens vårprognos 2019, som publicerades före antagandet av de nya finanspolitiska åtgärderna den 15 maj 2019, antydde att det primära överskottet skulle nå 3,6 % av BNP 2019, vilket är avsevärt lägre (0,5 % av BNP) än de grekiska myndigheternas prognoser i stabilitetsprogrammet. Skillnaden mellan prognoserna beror på myndigheternas mer gynnsamma makroekonomiska scenario och deras tillvägagångssätt vid fördelningen av budgetanslag för offentliga investeringar mellan enheter utom och inom den offentliga förvaltningen. Denna omfattar i synnerhet en omfördelning av en del av utgifterna, som tidigare planerats för investeringar, till stöd till statligt ägda företag, utan att stöden används till ytterligare utgifter av stödmottagarna. Denna bokföringsåtgärd har en sal doförbättrande effekt i myndigheternas prognos (0,3 % av BNP 2019 and 0,2 % av BNP 2020). I avsaknad av tillräcklig information om de ytterligare stödets natur eller specifika mottagare återspeglas inte denna utgiftsomfördelning i EU-institutionernas prognoser. I de offentligfinansiella prognoser som utarbetats av EU-institutionerna antas däremot ett fullt genomförande av taken i linje med etablerad praxis.

De grekiska myndigheterna tillkännagav i sitt stabilitetsprogram att de hade för avsikt att inte genomföra det lagstiftade inkomstskatteavdragspaketet, som skulle träda i kraft i januari 2020. Detta innebär att inte

fullfölja åtgärder som syftar till att bredda skattebasen och skapa ett finanspolitiskt utrymme på 1 % av BNP för tillväxtfrämjande reformer av skattesystemet.

Den 15 maj 2019, alltså efter det att stabilitetsprogrammet lagts fram, antog myndigheterna ett paket med varaktiga finanspolitiska åtgärder som enligt EU-institutionernas beräkningar kommer att ha en offentligfinansiell kostnad på över 1 % av BNP under 2019 och därefter. Åtgärderna inkluderar nya amorteringsordningar för skulder på skatter och till sociala trygghetssystem och kommuner, minskningar av ett visst antal momssatser, införande av en trettonde pension och upphävande av en tidigare reform av efterlevandepensioner. EU-institutionernas prognoser visar att de finanspolitiska åtgärder som antogs den 15 maj 2019 medför en risk för att det överenskomna målet om primärt överskott på 3,5 % av BNP under 2019 och därefter inte kommer att uppnås. Storleken kommer att bero på utnyttjandet av de nya amorteringsordningarna och deras verkan på de befintliga amorteringsordningarna. Såsom anges i bedömningen av det grekiska stabilitetsprogrammet ger åtgärderna även upphov till oro för om det medelfristiga budgetmålet i strukturella termer kommer att uppnås under 2020. En ny bedömning av efterlevnaden av kraven i stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del kommer att göras hösten 2019, inklusive en översyn av det tillämpliga riktmärket för nettoutgiftsökningarna under 2020.

Kvaliteten på de finanspolitiska åtgärder som antogs den 15 maj 2019 ger upphov till oro givet målet att göra de offentliga finanserna mer tillväxtfrämjande och styra en större andel av de sociala utgifterna mot de grupper där förekomsten av fattigdom är störst. Till exempel är löptiden hos de nya amorteringsordningarna mycket lång (120 månatliga delbetalningar), och ordningarna rymmer endast begränsade regler om bedömning av betalningsförmågan; det erinras om att alla tidigare skuldregleringsförfaranden ersattes av ett enda ”grundförfarande” som tillämpas utifrån strikta behörighetskriterier, genom en central reform som antogs 2013. Lägre momssatser på livsmedelsprodukter, restauranger och livsmedelstjänster, elektricitet och gas står i kontrast till en viktig åtgärd som antogs i juli 2015, samtidigt som den mycket höga normalsatsen på 24 % behålls och momsgapet, som redan är näst högst i EU, ökas ytterligare. Vidare påverkar införandet av en permanent trettonde pension och uppmjukningen av behörighetskriterierna för efterlevandepension de åtgärder som antagits 2012 respektive 2016. Dessa reformer kommer att öka de offentliga utgifterna för pensioner, som redan är högst i EU mätt i andel av BNP, och kontrasterar mot de åtgärder som antogs i 2019 års budget, som styr en högre andel av utgifterna mot sociala förmåner riktade till de unga och befolkningen i arbetsför ålder, vilka löper mycket högre fattigdomsrisk. Överlag är de antagna åtgärderna rörande pension och moms inriktade på konsumtion och kommer att ta upp en betydande andel av det offentligfinansiella utrymme som planerades i den antagna lagstiftningen 2017 för tillväxtfrämjande sänkningar av skatten på arbete och företag.

De grekiska myndigheterna meddelade sin avsikt att anta en uppsättning ytterligare expansiva finanspolitiska åtgärder för 2020 under hösten i år. Blandat annat sänks skattesatser och en rad undantag och skatteutgifter eller skattesubventioner införs. Myndigheterna har endast inkommit med en partiell uppskattning av den offentligfinansiella effekten av dessa åtgärder, som uppgår till totalt 1,2 miljarder euro eller 0,6 % av BNP. Tills vidare förblir dessa tillkännagivanden uttalanden om den framtida politiska avsikten, och en bedömning av kvaliteten på åtgärderna och deras verkan på uppnåendet av de överenskomna finanspolitiska målen kommer endast att göras om detaljerade förslag faktiskt läggs fram.

De grekiska myndigheterna meddelade även sin avsikt att se över den överenskommelse som träffades med EU-partnerna i juni 2018 vad gäller det årliga målet om ett primärt överskott på 3,5 % av BNP fram till 2022. I anslutning till detta överväger myndigheterna att överföra delar av de kontantreserver som skapats av de offentligfinansiella överskotten 2016–2018 till ett spärrkonto. Varje förslag som förändrar den överenskommelse som nåtts med EU-parter i juni 2018 måste diskuteras i Eurogruppen inom ramen för en uppdaterad skuldållbarhetsanalys.

Greklands offentliga finanser står fortsatt inför offentligfinansiella risker från pågående rättsfall och en eventuellt breddning av undantagen från den enhetliga löneskalan. Ingen ny information om det pågående rättsfallet om pensioner har blivit tillgänglig efter publiceringen av den andra rapporten om förstärkt övervakning, och beslutet av Högsta förvaltningsrätten rörande förenligheten hos nedskärningarna i de säsongsvisa tilläggen med grundlagen har ännu inte offentliggjorts. Dessutom har riskerna för integriteten hos lagen om den enhetliga löneskalan redan börjat konkretiseras och fortsätter att utgöra en oroskälla. Riskerna härrör främst från beslutet att undanta vissa tjänstemän vid finansministeriet från den enhetliga löneskalan i oktober 2018, vilket sedan dess utökats till att även omfatta andra offentliga organ. Även om kostnaden för åtgärden är relativt begränsad, ökar den sannolikheten för att talan väcks av andra grupper av offentliga

tjänstemän och/eller för vidare godtyckliga utökningar av skalan. Att fastställa en enhetlig löneskala var en av de centrala reformer som genomfördes inom ramen för programmen för finansiellt stöd. Om domstolsavgöranden upphäver centrala strukturella delar av reformer som överenskommits inom ramen för programmet, bör de återkommande finanspolitiska implikationerna av sådana domstolsavgöranden hanteras genom åtgärder inom samma politikområde.

FINANSPOLITISKA STRUKTURÅTGÄRDER

Grekland har gjort framsteg när det gäller reformen av värderingsramen för fastighetsskatten ENFIA, även om förberedelserna inför en justering av fastighetspriserna i mitten av 2019 ännu inte har avslutats. Betydande framsteg har gjorts när det gäller drifts-, it- och rättsaspekterna av värderingsprocessen, och man har kommit överens om att en ny värdering i hela landet av värderingsmän inte behövs i mitten av 2019 (vilket hade varit ett specifikt åtagande). Samtidigt måste myndigheternas arbete mot en partiell justering av fastighetsskattevärderna 2019, som utgör ett steg på vägen mot en fullständig anpassning av faststigningsskattevärderna i olika områden till marknadspriserna senast 2020, alltjämt slutföras.

Framsteg med andra mindre skattereformer Med hjälp av teknisk support ses för närvarande stämpelskattsystemet och företagsledares eventuella individuella ansvar för skattebrott över.

Rekrytering av personal till den oberoende myndigheten för offentliga inkomster (IAPR) går trögt. Endast en marginell ökning noterades under första kvartalet 2019: Om nuvarande rekryteringstakt bibehålls, riskerar åtagandena för slutet av 2019 att inte uppfyllas. Dessutom antogs ett antal kompletterande åtgärder tidigare under året för att säkerställa en fortsatt förstärkning av IAPR:s kapacitet, och uppföljningsåtgärder väntas nästa månad, särskilt rörande reformen av personalresurser, genomförande av den strategiska planen och it-arrangemang.

Framstegen med andra åtaganden och reformpunkter är varierande. På tullområdet har fortsatta framsteg gjorts med att redovisa konkreta resultat när det gäller anti-smugglingsstrategin och handlingsplanen om bränsletankar. Arbetet med att främja elektronisk betalning framskrider väl, men det planerade tillgångsregistret har å andra sidan inte färdigställts. Slutligen kan en lagändring nyligen leda till överlappning av ansvarsområdena mellan generalsekretariatet för it-system och IAPR, och det är viktigt att ett samarbetsavtal sluts.

Resultaten för första kvartalet 2019 avseende de nyckelutförandeindikator som fastställts av den oberoende myndigheten är varierande. Skatteuppbörden har varit sämre än förväntat, medan nyckelutförandeindikatorerna på de flesta andra områden, inklusive uppbörd efter revisioner, har uppnåtts. Det gemensamma centret för indrivning av socialförsäkringsskulder (KEAO) fortsätter att nå sina mål för indrivning av socialförsäkringsskulder, som är mer ambitiösa än föregående år, även om skuldindrivningen i april 2019 minskade jämfört med föregående år. IAPR och KEAO arbetar för att stärka sitt samarbete inom en enhetlig ram. I detta sammanhang bör relevant lagstiftning som gör det möjligt för KEAO att tillämpa IAPR:s klassificering av personer/enheter som anses ha "ej indrivbara" skulder antas utan ytterligare dröjsmål.

Nya amorteringsordningar antogs för skatteskulder, socialförsäkringsskulder och kommunala skulder med upp till 120 månatliga delbetalningar. Detta ändrar den centrala reform som antogs 2013 som ersatte tidigare amorteringsordningar med en enda "grundordning" som tillämpas utifrån strikta behörighetskriterier på ett sätt som återinför utformningsproblem hos de tidigare systemen. Även om tillämpningsområdet när det gäller socialförsäkringsskulder är mer riktat, eftersom det inriktas på egenföretagare och kopplar rättigheter till avgifter, rymmer inte den nya amorteringsordningen för skatter någon direkt prioritering för behörighet eller någon föregående lönsamhetsbedömning. Mot bakgrund av tidigare erfarenheter kan tillkännagivanden av en ny amorteringsordning ha bidragit till att försvaga uppbörden av intäkter och skapa risker för betalningsdisciplinen.

Framstegen med betalning av eftersläpande skulder är fortsatt otillfredsställande. De grekiska myndigheterna har åtagit sig att reglera stocken av eftersläpande skulder, undvika en ackumulering av nya eftersläpande skulder (fortlöpande åtgärd) och slutföra genomförandet av de reformer som fastställts av den grekiska revisionsrätten senast i mitten av 2019. Trots att nettostocken av underskott har minskat sedan programmets upphörande är minskningstakten väsentligt långsammare och nya eftersläpande skulder uppstår alltjämt i vissa sektorer. Stocken av nettounderskott i slutet av mars 2019 uppgick till 1,4 miljarder euro, vilket är

0,3 miljarder euro lägre än i slutet av programmet (augusti 2018) men lika stort som i slutet av december 2018. Av de totalt 7 miljarder euro som betalats ut för reglering av eftersläpande skulder under programmet var 0,1 miljarder euro fortfarande outnyttjade i slutet av april 2019.

Myndigheterna genomför för närvarande strukturella åtgärder för att avlägsna flaskhalsarna i hanteringen av eftersläpande skulder, på grundval av de rekommendationer av systemkaraktär som utfärdats av den grekiska revisionsrätten. För detta ändamål har myndigheterna gjort framsteg med genomförandet av två handlingsplaner: avseende ansvarigheten hos den statliga revisionsmyndigheten respektive IAPR. Det övergripande genomförandet av reformerna i de båda handlingsplanerna kommer att bedömas av den grekiska revisionsrätten i mitten av 2019 inom ramen för dess uppföljningsrevision.

En överenskommelse träffades om vägen framåt när det gäller avskaffandet av den grekiska revisionsrättens förhandsrevisioner av enheter utanför den statliga förvaltningen. Myndigheterna har ändrat den relevanta lagstiftningen för att säkerställa att förhandsrevisioner inte längre måste göras av sjukhus och verket för sociala förmåner, men avskaffandet kommer att ske i slutet av juli 2019 för de återstående medlen utanför budgeten och kommunerna på grundval av kapacitetsöverbäganden. Myndigheterna har åtagit sig att vidta en uppsättning kompletterande åtgärder i syfte att säkerställa att avskaffandet av förhandsrevisionerna, som gör att Grekland kommer närmare internationell praxis, går smidigt. Myndigheterna måste hålla sig till planen om fullständig betalning av eftersläpande skulder och genomföra kompletterande åtgärder inriktade på de strukturella orsakerna till uppkomsten av eftersläpande skulder.

När det gäller de övriga reformerna av förvaltningen av de offentliga finanserna för myndigheterna arbetet vidare med genomförandet av ett enda konto för statskassan vid Greklands centralbank och skapandet av en enhetlig kontoplan. Under de första månaderna 2019 gjordes vissa framsteg med genomförandet av ett enda konto för statskassan, men de viktigaste åtgärderna återstår. Ett viktigt steg på vägen var att ett enda konto för statskassan användes för 2019 års statsbudget, och myndigheterna måste bygga vidare på detta för att säkerställa ett fullständigt genomförande av den enhetliga kontoplanen senast 2023.

SOCIAL VÄLFÄRD

Myndigheterna har nyligen antagit lagstiftning som upphäver viktiga delar av pensionsreformerna 2012 och 2016 och som leder till en ökning av utgifterna för pensioner som andel av BNP. I maj 2019 upphävde myndigheterna 2016 års reform av efterlevandepensionerna som moderniserade och anpassade pensionsrättigheterna till etablerad praxis i andra medlemsstater, varvid man lättade på behörighetskriterierna och förstärkte rättigheterna. Vidare har myndigheterna återinfört en permanent trettonde pension, som tagits bort 2012. Båda åtgärderna kommer att minska den relativa andelen sociala förmåner som går till unga och den arbetsföra befolkningen, som löper mycket större risk att drabbas av fattigdom än pensionärer.

Takten i uppbörden av återkraven av hälso- och sjukvårdutgifter har förbättrats något på senare tiden, och uppbörden av återkravet för 2018 pågår för närvarande (särskilt åtagande för mitten av 2019). Omkring en tredjedel av återkraven har uppburits för öppenvårdsläkemedel och medicinska produkter som säljs genom apotek som är anslutna till den nationella sjukförsäkringskassan, medan beloppet för 2018 för privata tjänster ännu inte har kvantifierats. Det återstår fortfarande vissa eftersläpningar i återkraven för de föregående åren. Trots förbättringar i uppbörden är genereringen av nya återkrav hög och har med tiden ökat till en nivå som snart kan komma att bli ohållbar. Detta understryker behovet av mer hållbara insatser för att genomföra strukturella åtgärder utformade att minska den utbudsstyrda efterfrågan. Rörande detta går vissa nyligen vidtagna åtgärder, t.ex. ändringar av prisändringsmekanismen för läkemedel, i fel riktning och kan komma att förvärra läget när det gäller fördelningen mellan offentliga sektorn och privata företag.

Etableringen av primärvård pågår men i långsam takt och med tydliga skillnader i olika delar av landet. Myndigheterna fullföljde sina åtaganden för slutet av 2018 att uppföra åtminstone 120 primärvårdinrättningar och har nu överskridit målet genom att uppföra 124 stycken. Emellertid sker den bredare etableringen av primärvården endast i långsam takt och ojämnt fördelat över landet, delvis beroende på problem med rekrytering av allmänläkare.

Arbetet med den centraliserade upphandlingen av vårdtjänster går fortsatt långsamt, och personalbegränsningar leder till otillräckliga resurser för att inleda nya arbetsförfaranden. Att nå

tillräcklig bemanning kommer att vara avgörande för förmågan hos det centraliserade organet för upphandling av hälso- och sjukvård att fungera ändamålsenligt och systematiskt för att åstadkomma de besparingar som är möjliga genom central upphandling.

På området social välfärd har ett nytt bostadsbidrag för hyresgäster införts som ytterligare effektiviserar det grekiska sociala välfärdssystemet. Systemet tar itu med de alltför höga boendekostnaderna genom att ge behovsprövat bidrag till hushåll med låga inkomster för betalning av hyra för deras fasta bostad. Fram till slutet av april 2019 har 240 000 ansökningar godkänts, vilket motsvarar ungefär 630 000 personer (knappt 6 % av Greklands befolkning), vilket är ett resultat i linje med de ursprungliga avsikterna.

Reformen av systemet för förmåner vid funktionshinder fortskrider men med betydande förseningar. Uppdaterade och förenklade förfaranden införs successivt i hela landet. Den nya strategin att fastställa status som person med funktionsnedsättning baserat på både medicinska och funktionella bedömningar (vars tillämpning är ett åtagande för mitten av 2019) ska utvecklas på grundval av ett pilotprojekt som fick tekniskt stöd av Världsbanken. På grund av administrativa förseningar kommer utvärderingen av pilotprojektet inte att avslutas förrän i slutet av året, vilket innebär att projektet kan avslutas först 2020. En reviderad tidsplan med närmare information om de mellanliggande stegen och den slutliga fristen för antagande bör fastställas.

Systemet med en social solidaritetsinkomst börjar närma sig full utveckling. Under de första fyra månaderna 2019 nådde systemet omkring 270 000 hushåll (omkring 500 000 personer) för en årlig utgift på omkring 680 miljoner euro. Detta är något lägre än förra året och är sannolikt ett resultat av en kombination av mer effektiva behörighetskontroller och andra kontroller och den allmänna förbättringen av det ekonomiska och sociala läget. Samtidigt går arbetet med genomförandet av den andra och tredje pelaren av den sociala solidaritetsinkomsten (ett särskilt åtagande för slutet av 2019) framåt. När det gäller den andra pelaren (social inkludering) har ett nätverk av lokala center inrättats i hela landet med stöd av Europeiska socialfonden, vilket utökar tillhandahållandet av sociala tjänster på lokal nivå på ett samordnat sätt. När det gäller den tredje pelaren (integrering på arbetsmarknaden) håller myndigheterna på att övergå till en mer systematisk metod när det gäller utformning och förvaltning av aktiva arbetsmarknadsåtgärder, som för närvarande testas i ett pilotprojekt.

FINANSSEKTORSPOLITIK

Läget i finanssektorn fortsätter att vara problematiskt, och förbättringar sker i mycket långsam takt och betydande sårbarheter kvarstår. Positivt är att likviditeten hos de grekiska bankerna har förbättrats ytterligare. De grekiska bankerna förlitar sig fortfarande främst på sin internationella kapacitet att generera kapital, vilken har försvagats ytterligare av deras dåliga lönsamhet som beror på den dåliga kvaliteten på deras tillgångar. Banksystemets kapitalsituation är generellt sett tillräcklig men försvagades något under 2018 mot bakgrund av låg lönsamhet och dålig kvalitet på tillgångar, medan uppskjutna skattekrediter fortsätter att utgöra en väsentlig del av kärnprimärkapitalet. De nödlidande lånen har successivt minskat men är alltså höga och uppgick till 81,8 miljarder euro i slutet av 2018, jämfört med en topp på 107,2 miljarder euro i mars 2016. Detta innebär en kvot av nödlidande lån på 45,4 %, vilket är 1,8 procentenheter lägre än föregående år. Trots framstegen hittills krävs ytterligare stora ansträngningar för att uppnå en snabbare minskning av nödlidande lån.

Arbete pågår inom en rad initiativ för att stärka ramen för resolution av nödlidande lån, men genomförandetakten förblir ojämn och ytterligare ansträngningar krävs. Närmare bestämt gäller följande:

- Genomförandet av elektroniska auktioner går framåt i hela landet, dock med en något avtagande takt. En stor andel (omkring två tredjedelar under första kvartalet 2019 enligt uppgifter från de grekiska myndigheterna) av auktionerna ställs alltså in, avbryts eller blir inte framgångsrika. Inga åtgärder har hittills gjorts för att ta itu med dessa problem. Frågan om eventuella missbruk av förfarandena är under bedömning av myndigheterna tillsammans med den grekiska bankföreningen, *Hellenic Bank Association* (rapport planeras till september 2019), och begränsningsåtgärder bör vidtas inom ramen för den pågående översynen av genomförandet av den grekiska civilprocesslagen.
- Arbetet med successiv eliminering av eftersläpningen av ärenden inom insolvensregelverket för hushåll, är kraftigt försenat. Insamling och behandling av data om åtgärder mot domstolarnas eftersläpning inom insolvensregelverket för hushåll pågår, som när det har slutförts bör ligga till grund för myndigheternas utformning av en reviderad handlingsplan senast i slutet av juni 2019, medan verkan av den nya

mekanismen för skyddet för fasta bostäder bör beaktas senare under året. Preliminära data pekar på en ökning av ärenden första kvartalet 2019, medan myndigheterna i sitt vägledande förlopp räknade med en minskning. Därför är det viktigt att öka hanteringskapaciteten för att uppnå fullständig eliminering av eftersläpningen av ärenden senast 2021.

- Efter antagande av primär- och sekundärlagstiftning om inrättande av ett nytt system för skydd av behöriga fasta bostäder till stöd för omstrukturering av nödlidande lån, pågår nu tekniskt arbete med den elektroniska plattformen. På grund av den komplicerade processen har den ursprungliga tidsplanen reviderats och den nya plattformen beräknas nu bli färdig att tas i drift i slutet av juli 2019. Detta bör inte påverkas av att den planeras löpa ut i slutet av 2019, men det kan få negativ påverkan på verkställighetsförfarandet i andra och tredje kvartalet 2019. När det gäller kravet på kommissionens godkännande av statligt stöd för skyddsregelverket avser de grekiska myndigheterna att lägga fram den officiella begäran inom kort. En viktig utestående fråga rörande ändamålsenligheten hos de nya regelverket inom ramen för resolution av nödlidande lån är det nödvändiga antagandet av en förlängning av den skattemässiga behandlingen gällande avskrivning av nödlidande lån som löpte ut i slutet av 2018, som bör ske skyndsamt.
- De grekiska myndigheterna åtog sig inom ramen för den andra rapporten om förstärkt övervakning att harmonisera och förbättra konkurs- och insolvensförfarandena på ett övergripande sätt under de kommande månaderna. De grekiska myndigheterna föreslog att detta skulle behandlas antingen genom en kommitté för utarbetande av lagstiftning eller genom en arbetsgrupp. Inget förslag har ännu inkommit, men de åtog sig att lägga fram ett mer konkret förslag inom kort.
- Arbetet med utvärderingen av genomförandet av den reformerade civilprocesslagen pågår och går i riktning mot fullföljande av datainsamlingsfasen.
- Myndigheterna rapporterade ytterligare framsteg med att tillhandahålla ekonomisk utbildning till domare, särskilt på området hushålls insolvens. Myndigheterna har också fortsatt med tillsättning av godkända sökande från nyligen genomförda uttagningsprov för domstolstjänstemän.
- Medan användningen av mekanismen för avveckling utanför domstol ökade måttligt första kvartalet 2019, är nyligen antagna ändringar av regelverket en källa till oro. Dessa ändringar har ytterligare utökat dess brytdatum rörande tidsfristen för att ta med skulder i omstruktureringen, vilket är andra gången detta sker sedan lagen antogs. Fastställande av ett fast brytdatum är en viktig beståndsdel i denna mekanism, eftersom det avskräcker från planering av strategiska betalningsinställelser och därigenom hjälper till att undvika moralisk risk.
- Av den stora stocken av återopade statliga lånegarantier behandlas endast en låg andel, och en hög andel avslås. Den handlingsplan som antogs av myndigheterna i mars 2019 löper hittills planenligt men möjliggör inte en fullständig reglering av återopade garantier inom en rimlig tidsfrist. Vissa ytterligare åtgärder anses ta itu med regleringsfrågan, särskilt temporär rekrytering av personal.
- Väl utformade initiativ av systemkaraktär skulle kunna vara till hjälp vid avvecklingen av nödlidande lån. Ytterligare ansträngningar krävs för att bedöma alla tillgängliga politiska alternativ som skulle kunna vara till stöd för alla banker vid en snabb minskning av nödlidande lån. Myndigheterna fortsätter arbetet med ett system för skydd av tillgångar, men hittills har inga framsteg gjorts med att undersöka om systemet även skulle kunna kompletteras med hjälp av ett kapitalförvaltningsbolag.

I linje med Greklands Eurogrupppåtaganden kommer Greklands finansiella stabilitetsfond att ha fortsatt oförändrad status, och den kommer att fortsätta sina insatser för att nå sitt slutliga mål att återprivatisera sina andelar i de systemviktiga bankerna under de kommande åren. Myndigheternas eventuella deltagande i slutstadiet av genomförandet av fondens avyttringsstrategi diskuteras fortfarande. I början av maj 2019 antogs slutligen utnämningarna till lediga befattningar i såväl fondens styrelse (inklusive vice verkställande direktör) som allmänna råd.

ARBETSMARKNAD

De grekiska myndigheterna fortsätter att övervaka arbetsmarknaden och löneutvecklingen och avser att göra en efterhandsbedömning av den nyligen genomförda höjningen av minimilönen. För att åstadkomma detta har arbetsmarknadsministeriet utvecklat ett övervakningsverktyg baserat på administrativa data. Enligt preliminära data var sysselsättningstillväxten i den privata sektorn stabil under de första månaderna efter ökningen av minimilönen (februari–april 2019), med en stor ökning i antalet registrerade anställningsavtal. En användning och integrering av ytterligare datakällor bör möjliggöra en stabilare uppskattning av verkan av de nyligen antagna politiska besluten, och tekniskt stöd för detta förväntas från Världsbanken med början i juni 2019.

Handlingsplanen för att bekämpa odeklarerat arbete går fortlöper smidigt. Ett större antal inspektioner gjordes 2018 jämfört med föregående år, och data från inspektionerna ger en positiv bild, med en stadig minskning av förekomsten av odeklarerat arbete i högrisksektorer.

En ny bestämmelse om regler för uppsägning (enligt vilken uppsägning inte är giltig, om den inte grundar sig på ett ”giltigt skäl”) antogs i maj 2019. Enligt de grekiska myndigheterna tycks den nya bestämmelsen inte påtagligt förändra de befintliga reglerna, eftersom arbetstagares rätt att inte sägas upp utan ”giltigt skäl” redan införts i det grekiska rättssystemet i samband med ratificeringen av den europeiska sociala stadgan 2016. Det återstår att se i vilken utsträckning den nya bestämmelsen, som enligt myndigheterna syftar till att skapa större rättslig klarhet och kommer att påverka det övergripande antalet uppsägningar, kommer att leda till ett ökat antal tvister, då ett större antal uppsägningsbeslut kommer att överklagas i domstol, och/eller leda till förbättrad handläggning av sådana ärenden av domstolarna.

Det grekiska utbildningssystemet har sedan lång tid tillbaka svårigheter. Bland svårigheterna finns bristfällig resursfördelning, låg självständighet, dåliga utbildningsresultat, kompetensglapp, och svagheter i styrningen av högre utbildningsanstalter. I frånvaro av en omfattande föregående utvärdering är det oklart hur den nuvarande politiken att uppgradera tekniska högskolor till universitet kommer att förbättra den fragmentering som kännetecknar den högre utbildningen eller behovet av att göra högre utbildning mer relevant för arbetsmarknaden. I samband med detta erinras det om att OECD i sin landrapport om Grekland⁽⁷⁾ gjorde särskilda politiska rekommendationer för att förbättra systemets kvalitet och effektivitet.

PRODUKTMARKNADER OCH KONKURRENSKRAFT

Trots framsteg de senaste åren står Grekland fortfarande inför stora utmaningar när det gäller konkurrenskraften. Detta framgår av stagnerande eller till och med något försämrade resultat i en rad allmänt använda mått på konkurrenskraften (t.ex. Världsbankens Doing-Business-rankning)⁽⁸⁾. Ett förbättrat företagsklimat skulle även bidra till att ta itu med de strukturella komponenterna av den långsamma produktivitetsoökningen genom att angripa det krisbetingade investeringsgapet, utvandringen av yrkesarbetare och den alltför höga långtidsarbetslösheten.

Fler exportfrämjande åtgärder måste vidtas för att myndigheternas export/BNP-mål på 50 % ska nås fram till 2025. Genomförandetakten för de två handlingsplanerna på området har varit otillfredsställande. Insatserna bör inriktas på att öka exportföretagens förutsättningar och exportbenägenheten i den grekiska ekonomin som helhet. Ytterligare insatser krävs också när det gäller att avlägsna onödiga förfarandemässiga hinder för handel och öka öppenheten i ekonomin, bland annat genom att ytterligare effektivisera tullförfarandena med hjälp av tekniskt stöd från kommissionen.

När det gäller investeringslicensieringsreformen pågår omfattande arbete. Trots förseningar på vissa områden förefaller reformen i stort följa planeringen när det gäller tidsfristerna för särskilda åtaganden om investeringslicensiering för de senare reformåren (IKT-system, ramlag för inspektioner, utvidgning av

⁽⁷⁾ *Education for a Bright Future in Greece*, OECD, april 2018

⁽⁸⁾ Utmaningarna för företagsklimatet i Grekland diskuterades i samband med den konferens om den europeiska planeringsterminen som arrangerades av Europeiska kommissionen i samarbete med IOBE (*Foundation for Economic & Industrial Research*) i Aten i mars 2019. https://ec.europa.eu/info/events/integrating-greece-european-semester-policy-framework-2019-mar-20_en

förenkling, reform av klassificering av störningar). De kontinuerliga insatser som gjorts för att uppfylla reformåtagandena välkomnas, men det är fortfarande oklart om de befintliga kontrollmekanismerna för att begränsa risken för en omkastning av politiken är tillräckliga. Större engagemang hos alla berörda aktörer behövs för att säkerställa integriteten hos de reformer som hittills genomförts och för att säkerställa genomförandet av reformen i framtiden.

Det är viktigt att bedöma den faktiska verkan av de produktmarknadsreformer som antagits under de senaste åren, så att de vid behov kan finjusteras och stärkas. En konsekvensbedömning som utförts av Centrumet för planering och ekonomisk forskning (KEPE) om reformerna på områdena apotek, receptfria läkemedel och söndagsöppna affärer visar att dessa reformer redan har en positiv verkan på konkurrenskraften och skapande av arbetstillfällen. KEPE kommer att publicera en uppdaterad konsekvensbedömning om dessa reformer i september 2019 och dessutom göra en konsekvensbedömning av föregående reformer som påverkar ingenjörer (inklusive offentliganställda ingenjörer), jurister och privata kliniker.

Fastighetsregisterprojektet har gjort ytterligare framsteg under de senaste månaderna. Kommissionen har beslutat att samfinansiera den sista uppsättningen kontrakt (omkring 84 miljoner euro) med strukturfonderna, och tekniskt stöd ställs till förfogande⁽⁹⁾. Den nuvarande omgången av deklarationer av egendom i Grekland pågår tillfredsställande, med hjälp av en elektronisk plattform och ett stort antal fastighetsregisterkontor som täcker hela landet. Emellertid har framstegen med upprättandet av en framtida institutionell ram för fastighetsregistret varit otillfredsställande, och regeringen har åtagit sig att stärka det team som genomför migrationen till den nya myndigheten och utarbeta en detaljerad plan för integrationen av kontor för registrering av fastighetsinteckningar för att hålla de tidsfrister som fastställts med hjälp av rådgivning från Världsbanken.

Utarbetandet av skogskartor (åtagande för mitten av 2019) förväntas följa tidsplanen. Sedan maj 2019 har skogskartor över 55 % av territoriet laddats upp för samråd, varav kartor över 41 % av territoriet redan ratificerats. Kartor över 98 % av territoriet förväntas offentliggöras senast i juli 2019. Kontrakt för de återstående två procenten av landets skogskartor har ingåtts i maj 2019, och de kommer att vara klara senast februari 2020. I ett beslut nyligen tog Högsta förvaltningsrätten upp frågan om temporär uteslutning av koncentrationer av byggnader från skogskartorna. Myndigheterna har för avsikt att anta lagstiftning skyndsamt för att ta itu med Högsta förvaltningsrättens oro och undvika följder som kan hindra ett snabbt färdigställande av skogskartorna.

Framstegen med genomförandet av energimarknadsreformerna har bromsats upp avsevärt under de senaste månaderna. Avyttringen av PPC:s brunkolkraftverk (ett försenat särskilt åtagande för slutet av 2018) lanserades på nytt efter det att inga anbud i det första anbudsförfarandet godtagits. En ny tidsplan har överenskommit som är satt till slutet av juni 2019 vilken ska omfatta en utvärdering av varje erbjudande. Ett unilateralt beslut om att förlänga förfarandets tidsfrist till den 15 juli fattades av PPC efter samråd med energi- och miljöministeriet, och därmed kommer nedstängningen inte att ske inom den överenskomna tidsfristen. Även om Grekland har tagit några inledande steg mot införande av målmodellen för elmarknaden (särskilt åtagande för mitten av 2019), tycks det i dag stå klart att idrifttagandet av intradags-, dagen före- och balansmarknaderna, som redan är försenade jämfört med den inledande planens datum april 2019, inte kommer att ske förrän 2020. Dessa förseningar kommer att ha en dominoeffekt för Greklands sammankoppling med grannmarknaderna Italien och Bulgarien. Samtidigt har NOME-elauktionerna fortsatt med sina anslagna kvantiteter, och förseningarna i avyttringen av brunkolverksamheten innebar att en planerad korrigeringsmekanism inte utlöstes. Det är dock positivt att PPC:s marknadsandel långsamt har gått ned till 77 % i mars 2019 från 80 % vid tidpunkten för den senaste rapporten om förstärkt övervakning, men den är fortfarande en bit från det ursprungliga programmålet enligt vilket PPC:s marknadsandel skulle gå ned under 50 % senast 2020. PPC:s nyligen publicerade ekonomiska resultat för 2018 visar ett kraftig nedgång i lönsamhet och en försämring av kassaflödesproblemen, vilket kräver beslutsamma insatser för att åtgärda strukturella frågor, bland annat prispolitik och indrivning av eftersläpande skulder. Samtidigt har reformerna på gasmarknaden gått framåt överlag, med slutförandet av försäljningen av den oberoende elöverföringsoperatören DESFA och uppdelningen av gasleverantören DEPA i en kommersiell del och en infrastrukturell del, för att förbereda de överenskomna privatiseringstransaktionerna i linje med kraven på åtskillnad. Kontot för förnybara energikällor bibehåller ett

⁽⁹⁾ Commission Implementing Decision C(2019)299 of 23.1.2019 approving the financial contribution to the major project "Compilation of the preliminary cadastral base-maps and development of the cadastral database for public presentation in the areas of the 4th generation of cadastral surveys" selected as part of the operational programme "Competitiveness, Entrepreneurship and Innovation" in Greece. (Ej översatt till svenska).

överskottet, men problem med kassaflödet återstår, vilket påverkar producenterna av el från förnybara energikällor.

HELLENIC CORPORATION OF ASSETS AND PARTICIPATIONS (HCAP) OCH PRIVATISERINGAR

Grekland gjorde åtaganden till europeiska partner i juni 2018 att fortsätta och slutföra det viktiga arbetet med HCAP, som inom en enda institutionell struktur samlar en betydande portfölj av tillgångar och andelar i offentliga företag. Enligt Eurogruppens uttalande i juni 2018 kommer HCAP:s strategiska plan att tillämpas på stadigvarande basis. Dessutom åtog sig myndigheterna att komplettera översynen och, vid behov, ersätta styrelseledamöterna i alla statsägda företag senast i mitten av 2019. Genomförandet av den strategiska planen har fortlöpt som planerat, och översynen av styrelsen gör goda framsteg. Fram till nu har HCAP utsett 39 styrelseledamöter (verkställande och icke-verkställande) i sina direkta dotterbolag och övriga dotterbolag. För att säkerställa att förfarandet kan upprätthållas över tiden på ett effektivt sätt, är det nödvändigt att garantera marknadsmässig ersättning till professionella styrelsemedlemmar.

Framsteg har också gjorts med att förbättra företagsstyrningen i de statsägda företag som ingår i HCAP. Genomförandet av den samordningsmekanism som styr insatserna mellan myndigheterna och HCAP avseende de statsägda företagens mandat och mål inom ramen för HCAP har inletts och är i ett framskridet skede för de första fyra statsägda företagen. Lagstiftning och insatser i vissa sektorer (t.ex. regionala flygplatser) på senare tid tycks dock överlappa med samordningsmekanismens funktion, eller tycks påverka HCAP:s rättigheter avseende vissa tillgångar som överförs till HCAP, vilket bör åtgärdas och undvikas i det fortsatta arbetet.

Genomförandet av tillgångsutvecklingsplanen är central för att stimulera privata investeringar, öka effektiviteten och ge finansiering till staten. I juni 2018 gjorde myndigheterna ett särskilt åtagande till Eurogruppens partner att genomföra tillgångsutvecklingsplanen, som kommer att uppdateras var sjätte månad, och i samband med detta att fullgöra transaktionerna rörande *Hellenic Petroleum* (HELPE) och marinan i Alimos senast i mitten av 2019. Ytterligare åtaganden gjordes för slutet av 2019 och därefter. Dessutom är transaktionen rörande Hellinikon (utveckling av f.d. Athens internationella flygplats anläggning, ett särskilt åtagande till slutet av 2018) fortfarande oavslutad trots goda framsteg, varvid hänsyn ska tas till projektets komplexitet. När det gäller Hellinikon har myndigheterna fortsatt sina insatser för att uppfylla det förutgående villkoret för att möjliggöra en aktieöverlåtelse till den investerare som väljs. Om myndigheterna fortsätter sina kraftfulla insatser, skulle ett finansiellt slutförande vara möjligt under de kommande månaderna.

Framstegen med de transaktioner inom tillgångsutvecklingsplanen som ska fullföljas 2019 (särskilda åtaganden för mitten och slutet av 2019) går långsammare än planerat, där framstegen med mindre transaktioner uppvägs av förseningar på andra ställen. Läget kan sammanfattas enligt följande:

- Marinan i Alimos: Den föredragna anbudsgivaren valdes via ett e-auktionsförfarande i april 2019. Tillfredsställande framsteg görs, även om det finansiella slutförandet inte kommer att ske förrän fjärde kvartalet 2019.
- The Hellenic Petroleum (HELPE)-transaktionen är försenad, eftersom inga bindande anbud lämnades för den gemensamma försäljningen. En överenskommelse med de grekiska myndigheterna har nåtts så att den grekiska privatiseringsfondens (Taiped) ges tekniskt mandat att utforska alla tillgängliga alternativ att genomföra en transaktion.
- Försäljning av 30 % av Athens internationella flygplats (AIA): Förfarandet står stilla på grund av oenighet mellan de grekiska myndigheterna och *AviAlliance*, innehavare av en andel på 40 % i AIA, om rättigheter avseende företagsstyrningen, som åtföljer försäljningen av andelen på 30 %. De grekiska myndigheterna har åtagit sig att söka en omedelbar lösning på frågan i syfte att inleda anbuds-förfarandet för att sälja 30 % av AIA senast i slutet av juni 2019.
- DEPA - offentligt gasbolag: Inbjudan att anmäla intresse för försäljningen av en andel på 50 % plus en procent i *DEPA Commercial* förväntas offentliggöras under de kommande veckorna och bör överensstämma med den villkorsförteckning som avtalades mellan myndigheterna och EU-institutionerna.

- Egnatia-transaktionen omfattar beviljande av en långvarig koncession för drift och underhåll av motorvägen och de tre motorvägar som ansluter till denna. I januari 2019 kom myndigheterna överens om ett antal insatser för att hantera de återkommande hindren för koncessionen. Merparten av de hittills överenskomna insatserna har genomförts i linje med den tekniska genomförbarheten. Det är mycket viktigt att myndigheterna genomför alla de ännu ej slutföra åtgärderna så att bindande anbud kan lämnas.
- Regionala hamnar: Det finns betydande intresse bland investerarna att driva specifik och/eller kombinerad hamnverksamhet via underkoncession i hamnarna i Alexandroupolis, Kavala, (särskilda åtaganden för slutet av 2019), Igoumenitsa och Kerkyra (särskilda åtaganden för mitten av 2021). Intresseanmälan för de båda hamnarna kräver dock föregående offentliggörande av gemensam ministeriell förordning som ska omfatta den specifika verksamhet som ska omfattas av underkoncession och de avgifter som ska betalas av underkoncessionerna till de relevanta hamnmyndigheterna.

OFFENTLIG FÖRVALTNING OCH RÄTTSVÄSENDE

Överlag har framsteg gjorts med de särskilda åtagandena för mitten av 2019 på området reform av den offentliga sektorn. Rörande utarbetandet av en oberoende bedömning av det försenade urvalsförfarandet för administrativa sekreterare har myndigheterna begärt tekniskt stöd från kommissionen, och den slutliga bedömningen väntas fullföljas i juni 2019, med uppföljningsåtgärder senast i september 2019. Samtidigt är takten i utnämningen av administrativa sekreterare mycket långsam. Urvalsförfarandet för alla 90 generaldirektörer har avslutats, medan en tredjedel av direktörerna har utsetts (de kvarvarande förväntas utses senast i slutet av juli), och rekryteringen av avdelningschefer väntas inledas senast i slutet av juni och avslutas senast i oktober. Arbetet med den tredje rörlighetscykeln som inleddes i augusti 2018 går framåt. Även om förfarandet har förseningar och hinder som bör hanteras är den successiva ökningen av antalet enheter och applikationer för varje cykel en välkommen signal att den offentliga sektorn har tagit till sig reformen av den offentliga sektorn. Resultatbedömningscykeln för 2018 väntas slutföras enligt tidsplanen.

Fortlöpande framsteg har gjorts i riktning mot att inrätta ett integrerat personalförvaltningssystemet, som bör vara på väg att avslutas enligt planerna senast i slutet av 2019. Mer specifikt har 745 offentliga organ (omkring hälften av det totala antalet) färdigställt sina digitala organisationsscheman, med knappt 135 000 arbetsbeskrivningar fullbordade (dvs. Omkring 70 % av alla tjänster). När denna åtgärd har slutförts kommer den att utgöra de huvudsakliga beståndsdelarna i det integrerade personalförvaltningssystemet.

Framsteg med effektiviseringen av arbetsvärderingssystemet, i syfte att anpassa det till de funktioner som beskrivs i de generiska arbetsbeskrivningarna, har varit begränsade. Även om det första mötet i den ministerieövergripande arbetsgruppen i maj var ett välkommet första steg, måste myndigheterna påskynda genomförandet av färdplanen, och även till fullo utnyttja det tekniska stöd som tillhandahålls.

Framsteg har gjorts när det gäller rättslig kodifiering med antagandet av en lag som stärker mandatet för centralkommittén för kodifiering, men arbetet med samordningen mellan ministerierna har avstannat. Det är viktigt att tydligt ange de operativa villkoren för det rättsliga kodifieringsförfarandet och tilldelningen av roller, inklusive mellan centralkommittén för kodifiering och ministerierna. Det tekniska arbetet för att förbereda en enhetlig arbetslagstiftning och lag om arbetsrättsliga bestämmelser (särskilt åtagande till mitten av 2020) har inletts, men konkreta framsteg har ännu inte gjorts. När det gäller samordningen mellan ministerierna har inga konkreta framsteg rapporterats sedan antagandet av en interministeriell manual i juni 2018, och en uppdatering om åtgärder som inletts och planering av åtgärder som ska inledas förväntas utarbetas av generalsekretariatet för samordning i tid till nästa rapport om förstärkt övervakning.

EU-institutionerna fortsätter att noggrant övervaka omfattningen av rekrytering i den offentliga sektorn. Anställningsplanen för 2019 samt för 2020–2021, enligt den medelfristiga finanspolitiska strategin 2018, tycks följa ”en in, en ut”-regeln för nyanställning av fast personal i den offentliga sektorn, även om taket för tillfälligt anställda inte har respekterats 2018. Det uppskattas att antalet tillfälligt anställda kommer att behöva minskas med omkring 1 550 personer 2019 för att den övergripande storleken på den offentliga sektorn ska kunna bibehållas. Rörande effektiv övervakning har de överenskomna insatserna för att förbättra rapporteringen av folkräkningen ännu inte genomförts, och inga uppdaterade personalsiffror för 2019 har laddats upp på folkräkningswebbplatsen.

Nyligen antagna löneregler medför risker för den enhetliga löneskalan, och ett antal beslut för att fullgöra denna reform väntar fortfarande på att antas. Även om den faktiska finanspolitiska kostnaden för att utvidga täckningen av ”individuella skillnader” för vissa ministerier är liten, ger det upphov till strukturella problem och finanspolitiska risker eftersom andra ministerier kan komma att efterfråga liknande löneregler. Om specifika löneregler och anpassningar av anställningsförfarandet för fast personal övervägs för oberoende myndigheter, skulle det vara lämpligt om dessa regler var en del av en systematisk metod snarare än tillfälliga undantag från det gällande regelverket.

De grekiska myndigheterna fortsätter med det förberedande stadiet av den andra fasen av det integrerade rättsliga ärendehanteringssystemet, som aktiverades tidigare i år och planeras färdigställas i mitten av 2020. I detta sammanhang är slutförandet av anbuds-förfarandet för elektroniskt ingivande av rättsliga handlingar till domstolar ett särskilt åtagande för mitten av 2019, och förfarandena för det offentliga samrådet om texterna till anbudsutkasten avseende projekt i den andra fasen ska slutföras inom kort. Dessutom går genomförandet av det elektroniska ingivandet av domstolshandlingar (rättegångshandling), som redan finns tillgängligt vid ett antal domstolar, framåt, understött av rättsligt och tekniskt arbete för att underlätta ett fullständigt införande.

På området korruptionsbekämpning har myndigheterna fortsatt sina insatser under ledning av generalsekretariatet mot korruption. Ett antal rättsliga initiativ som sekretariatet verkar för kommer att läggas fram inför parlamentet rörande visselblåsning, internrevision och sekretariatets mandat. Särskilt lagen om internrevision förväntas antas inom kort och innan de nyligen valda lokala förvaltningarna inleder sina uppdrag. Myndigheterna åtog sig också att påskynda arbetet med att upprätta en samordningsmekanism för korruptionsbekämpning, även om inga konkreta framsteg gjorts under denna rapporteringsperiod.

Kommissionen har fortsatt att övervaka utvecklingen när det gäller de rättsliga förfarandena mot medlemmarna av Taipeds expertkommitté och den tidigare ordföranden och högre tjänstemän i Greklands statistikmyndighet (Elstat). I målet mot den tidigare chefen för Elstat, Andreas Georgiou, där åtalet rörde budgetstatistik, dömde appellationsdomstolen i Aten till hans fördel, och beslutet offentliggjordes den 8 mars 2019. Eftersom åklagaren vid Greklands högsta domstol inte överklagat beslutet, har det vunnit laga kraft och målet rörande alltför stora underskott har därmed oåterkalleligen avslutats. Detta är en högst välkommen utveckling. Rörande andra pågående förfaranden ska en överklagan som lämnats in av Andreas Georgiou i ett ärekränkingsmål prövas i maj 2019. Rörande expertkommittén har utvecklingen varit positiv sedan den senaste rapporten om förstärkt övervakning, i form av en friande dom från den stora avdelningen vid Atens appellationsdomstol (ännu inte offentliggjort). Kommissionen kommer att fortsätta att noggrant övervaka händelseutvecklingen i båda förfarandena och därefter rapportera tillbaka inom ramen för den förstärkta övervakningen.

ÖVERGRIPANDE BEDÖMNING AV FRAMSTEGEN MED REFORMÅTAGANDENA

Grekland befinner sig vid ett viktigt vägskepp rörande politiska val som måste göras för att åstadkomma en kontinuerlig och varaktig ekonomisk återhämtning. Grekland har haft en förhållandevis bra start efter slutet på ESM-programmets programperiod i augusti 2018. Den reala tillväxten och jobbskapandet har bibehållits, och Grekland har återigen överträffat målet om primärt överskott 2018. Slutförandet av särskilda reformåtaganden fram till slutet av 2018, om än med viss försening, möjliggjorde genomförandet av ytterligare skuldåtgärder till ett värde av 970 miljoner euro i april 2019. Grekland fick åter tillgång till marknaden och drog nytta av högre betyg från kreditvärderingsinstitut. Betydande konsekvenser av krisen återstår dock, vilket avspeglar sig i hög offentlig skuldsättning, stora volymer nödlidande lån och hög arbetslöshet. En minskning av obalanserna kommer att kräva många år av kontinuerligt genomförande av de institutionella och strukturella reformer som inleddes under de senaste åren för att modernisera ekonomin och staten, liksom många år av ekonomisk tillväxt.

Takten i genomförandet av reformer har bromsats under de senaste månaderna, och överensstämmelsen hos vissa åtgärder med de åtaganden som gjorts till de europeiska partnerna är inte säkerställd. Reformerna fortsätter att genomföras på vissa områden (t.ex. Hellinikon och vissa frågor rörande fastighetsregistret), men det finns risk för att de flesta av de femton särskilda åtagandena till mitten av 2019 inte kommer att ha slutförts enligt tidsplanen. I vissa fall, såsom reformerna inom social välfärd (bedömningar av funktionsnedsättningar), offentlig förvaltning (utnämning av administrativa sekreterare) och energi (genomförande av målmodellen), uppgår förseningarna till flera månader. Kommissionen betonar också vikten av att de grekiska myndigheterna

vidtar åtgärder som gör det möjligt för pågående anbudsförfaranden (t.ex. HELPE, Egnatia, Atens internationella flygplats) att fortlöpa smidigt under andra halvåret 2019.

EU-institutionernas prognoser ger vid handen att det, efter antagandet av finanspolitiska åtgärder i maj 2019, finns risk för att det överenskomna målet om ett primärt överskott på 3,5 % av BNP 2019 och därefter inte kommer att nås, och att det medelfristiga budgetmålet inte kommer att följas 2020. Kvaliteten på de nyligen vidtagna finanspolitiska åtgärderna antagits ger upphov till oro givet målet att göra de offentliga finanserna mer tillväxtfrämjande och styra en större andel av de sociala utgifterna mot de grupper där förekomsten av fattigdom är störst.

STATLIG UPPLÅNING

Efter den framgångsrika obligationsemissionen i januari anskaffade Grekland kapital på marknaderna för andra gången i mars 2019. Skuldförvaltningsorganet utnyttjade den förbättrade marknadssituation och den upgraderade kreditvärderingen och emitterade för första gången sedan 2010 en 10-årig statsobligation med en avkastning som på nytt sattes till 3,9 %, och mobiliserade 2,5 miljarder euro tack vare stor efterfrågan. Sedan dess har Greklands avkastningsdifferenser förbättrats ytterligare i april. Differensen gentemot de tyska statsobligationerna nådde för de 10-åriga obligationerna i snitt 340 räntepunkter. Den senaste tiden har de grekiska obligationerna dock utsatts för tryck, i synnerhet efter meddelandet om de nya finanspolitiska åtgärderna den 7 maj. Statens kassareserver var goda och uppgick till 24,3 miljarder euro i slutet av mars, och om även de offentliga organens kassareserver i det enda kontot för statskassan räknas in, uppgick reserverna till 33,7 miljarder euro.

Den tekniska uppdateringen av skuldållbarhetsanalysen visar att bedömningen av hållbarheten i Greklands skuld i stort sett har varit oförändrad. Enligt referensscenariot fortsätter skulden att minska, även om den ligger kvar på över 100 % av BNP fram till 2048. Greklands bruttofinansieringsbehov kommer att ligga kring 10 % av BNP fram till 2032 och fortsatt vara omkring 17 % av BNP i slutet av prognosperioden. Det är ännu inte möjligt att ta full hänsyn till de senaste finanspolitiska åtgärderna i skuldållbarhetsanalysen, eftersom det krävs ytterligare analys av deras inverkan på tillväxten och större klarhet om politikens inriktning på medellång sikt. Dock skulle politiska åtgärder som påverkar primärsaldot och tillväxtpotentialen negativt ha negativ inverkan på skuldutvecklingen.